

บทที่ 2

ระบบอัตราแลกเปลี่ยนและการเปลี่ยนแปลงการส่งออกสินค้าเกษตรของไทย

ในบทนี้จะกล่าวถึงแนวคิดโดยรวมเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยนที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันประวัติความเป็นมาของอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศไทย และธรรมเนียมการปฏิบัติพื้นฐานเกี่ยวกับการซื้อขายเงินตราต่างประเทศ พร้อมทั้งการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศไทยกับประเทศคู่ค้าที่สำคัญสุดท้ายจะอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงการส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทยที่นำไปขายในประเทศคู่ค้าที่สำคัญพร้อมกับราคาส่งออกของสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทยที่นำไปขายในประเทศคู่ค้าที่สำคัญ

2.1 ระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

ระบบอัตราแลกเปลี่ยนสามารถแบ่งได้เป็น 2 ระบบใหญ่ๆ คือ

2.1.1 ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่ หรือ ตายตัว (Fixed Exchange Rate System)

เป็นระบบที่กำหนดให้คงที่จะเคลื่อนไหวขึ้นลงได้ไม่มากนัก มีอยู่ 2 ระบบย่อย คือ ระบบมาตรฐานทองคำ (Gold Standard) และระบบมาตราปริวรรตทองคำ (Gold Exchange Rate) ระบบมาตรฐานทองคำเป็นระบบการเงินระหว่างประเทศที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในคริสต์ที่ 19 ประเทศอังกฤษเป็นประเทศแรกที่น่าระบบนี้มาใช้ในปี พ.ศ. 2364 ส่วนระบบมาตราปริวรรตทองคำเป็นระบบการเงินที่เกิดขึ้นเมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลงตามข้อตกลงเบรตตันวูด ประเทศที่อยู่ภายใต้ระบบนี้จะต้องเป็นสมาชิกกองทุนการเงินระหว่างประเทศบางครั้งจึงเรียกระบบมาตราปริวรรตทองคำนี้ว่า IMF System หรือ Dollar Exchange Standard ถึงแม้ว่าระบบมาตราปริวรรตทองคำจะเป็นระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่แต่อัตราแลกเปลี่ยนก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ภายใต้ช่วงที่กำหนด ดังนั้นจึงเรียกว่า อัตราแลกเปลี่ยนกำหนดที่ปรับได้ (adjustable-peg system of exchange rate)

2.1.2 ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว (Floating Exchange Rate System)

คืออัตราแลกเปลี่ยนที่ถูกกำหนดโดยอุปสงค์และอุปทานของเงินตราต่างประเทศ โดยเจ้าหน้าที่ทางการเงินไม่มีความจำเป็นที่จะต้องแทรกแซงแต่อย่างใดและในปัจจุบันระบบการเงินระหว่างประเทศ ได้แบ่งระบบอัตราแลกเปลี่ยนออกเป็น 3 ระบบ

1. ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวเสรี (Independently Floating Rate System) คือระบบอัตราแลกเปลี่ยนที่ไม่อิงสกุลอื่นเลยได้แก่เงินตราต่างประเทศของประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น
2. ระบบอัตราแลกเปลี่ยนที่อิงกับเงินตราหลายสกุล (Pegged Exchange Rate System) ซึ่งได้แก่ เงินตราของซาอุดีอาระเบีย ไทย (5 พ.ย 2527- 1 ก.ค 2540) หรือเรียกว่า ระบบตระกร้าเงิน (Basket of Currencies) โดยทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเป็นผู้กำหนดอัตรากลางการซื้อขายเงินดอลลาร์สหรัฐทุกวันและจะคำนวณอัตราไขว้ (Cross Rate) กำหนดอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทกับเงินสกุลอื่น
3. ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวภายใต้การจัดการ (Managed Floating Rate System) คือระบบอัตราแลกเปลี่ยนที่เจ้าหน้าที่ทางการเงินจะเข้าแทรกแซงหากอัตราแลกเปลี่ยนเงินสกุลของตนเปลี่ยนแปลงไปมากกว่าขอบเขตที่ทางการกำหนด ซึ่งได้แก่เงินตราของประเทศสิงคโปร์ ไต้หวัน เกาหลีใต้ และ ไทย โดยไทยเริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ 2 ก.ค 2540

2.2 วิวัฒนาการระบบอัตราแลกเปลี่ยนของโลก

ก่อนที่จะมีระบบการเงินระหว่างประเทศนี้การแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างประเทศได้ใช้ ในระบบที่เรียกว่า มาตรฐานสินค้า (Commodity Standard) ซึ่งมีข้อจำกัดในการแลกเปลี่ยน

สินค้าระหว่างประเทศต่างๆอย่างมากอย่างไรก็ตามการพัฒนาของระบบการเงินระหว่างประเทศได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี พ.ศ. 2335 สหรัฐอเมริกาได้ประกาศใช้ระบบเงินตราที่เรียกว่ามาตรฐานโลหะ 2 ชนิด (Bimetallic Standard) โดยการกำหนดค่าเงินตราของตนเองเทียบกับโลหะทองคำและเงิน ซึ่งระบบการณดังกล่าว ยังไม่ถือว่าเป็นระบบการณที่สากล จวบจนถึง ศตวรรษที่ 19 ที่มีการคิดค้นระบบการณระหว่างประเทศซึ่งเป็นที่ยอมรับระหว่างประเทศ คือ ระบบมาตรฐานทองคำ

2.2.1 ระบบมาตรฐานทองคำ (Gold standard : พ.ศ 2423-2457)

ลักษณะที่สำคัญของมาตรฐานทองคำ (Gold Standard)คือเป็นระบบอัตราแลกเปลี่ยนคงที่โดยแต่ละประเทศจะกำหนดค่าเงินของตนไว้กับทองคำมาตรฐานทองคำมีอยู่ด้วยกัน 2 ประเภทหลักคือ มาตรฐานเหรียญทองคำและมาตรฐานทองคำแท่งมาตรฐานเหรียญทองคำ (Gold Coin Standard) นั้นทองคำที่ใช้ได้ ในมาตรฐานนี้ ต้องเป็นทองคำที่ได้รับการยอมรับกันในประเทศว่าเป็นเครื่องมือในการชำระเงินทั้งนี้อะไรก็ตามที่จะได้รับการยอมรับกันในประเทศว่าเป็นเครื่องมือในการชำระเงินได้นั้น จะต้องมีความสมบัติ 4 ประการ ดังนี้ คือ

1. ธนาคารกลางต้องรับประกันที่จะซื้อและขาย ทองคำ ไม่จำกัดจำนวน ในราคาคงที่
2. ทุกคนสามารถหลอมทองคำให้อยู่ในรูปต่างๆได้อย่างเสรี
3. ผู้มีทองคำในครอบครองสามารถนำไปทำเป็นเหรียญประทับตราที่โรงกษาปณ์ได้ไม่จำกัดจำนวน
4. การนำเข้า-ส่งออกทองคำไม่มีข้อจำกัด

การปฏิบัติตามเงื่อนไขเหล่านี้ก็เพื่อให้มั่นใจว่าราคาหน้าเหรียญกับมูลค่าโลหะที่ใช้ทำเหรียญ มีค่าเท่ากันเสมอ ดังนั้น สภาพคล่องภายใต้ระบบมาตรฐานเหรียญทองคำ จึงถูกกำหนดโดยอัตราการผลิตทองคำ และปริมาณทองคำที่ต้องการใช้ใน อุตสาหกรรม ระบบมาตรฐานทองคำเป็นระบบการณที่สำคัญมากในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 ในช่วงก่อนสงครามโลก ครั้งที่ 1 ภาวะเศรษฐกิจโลกเจริญรุ่งเรืองมีเสถียรภาพ การค้าระหว่างประเทศขยายตัว ปริมาณทองคำในขณะนั้นพอเพียงกับความต้องการทำให้ระบบมาตรฐานทองคำดำเนินไปโดยราบรื่น จนกระทั่งเมื่อเกิดสงครามโลกครั้งที่ 1 ปริมาณทองคำเริ่มขาดแคลนทำให้เกิดความปั่นป่วนในการค้า

ระหว่างประเทศและการชำระเงินของโลกระบบมาตรฐานทองคำจึงถูกยกเลิกชั่วคราวเพราะประเทศต่างๆจำเป็นต้องควบคุมการค้าและการชำระเงินกับต่างประเทศมีการยกเลิกการแลกเปลี่ยนระหว่างธนบัตรกับทองคำเพราะเหตุผลเกี่ยวกับภาวะสงครามและเมื่อสงครามสงบ ประเทศต่างๆ ได้พยายามฟื้นฟูระบบมาตรฐานทองคำกลับมาใช้อีกครั้งหนึ่ง แต่เนื่องจากภาวะต่างๆ โดยเฉพาะภาวะทางเศรษฐกิจของโลกได้เปลี่ยนแปลงไปมากปริมาณทองคำที่มีอยู่ไม่เพียงพอกับความต้องการที่จะสนองต่อการค้าระหว่างประเทศได้ การใช้ระบบมาตรฐานทองคำเช่นเดิมจึงไม่อาจเกิดขึ้นได้ในขณะเดียวกันได้เริ่มใช้เงินตราต่างประเทศบางสกุลที่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นทองคำได้ เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนทองคำ เช่น มีการถือเงินปอนด์ไว้เป็นส่วนหนึ่งของเงินสำรองระหว่างประเทศการดำเนินการดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการเริ่มต้นของระบบการเงินระบบใหม่ที่เรียกว่า ระบบมาตราปริวรรตทองคำ

2.2.2 ระบบมาตราปริวรรตทองคำ (Gold Exchange Standard : พ.ศ 2487-2513)

การเริ่มต้นของระบบมาตราปริวรรตทองคำเป็นช่วงที่ทองคำเริ่มมีบทบาทสำคัญน้อยลง ซึ่งถือว่าเป็นช่วงเวลาที่สำคัญช่วงหนึ่งของวิวัฒนาการระบบการเงินระหว่างประเทศอย่างไรก็ตามรัฐบาลของประเทศต่างๆยังคงเห็นว่าทองคำเป็นเงินทุนสำรองที่น่าเชื่อถือที่สุด จึงพยายามรักษาค่าของเงินตราด้วยการสะสมทองคำสำรองอยู่เช่นเดิมในขณะเดียวกันได้มีความพยายามที่จะรักษาค่าเงินตราเมื่อเทียบกับเงินตราของประเทศอื่นด้วย ความเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงนี้คือการเพิ่มขึ้นของศูนย์กลางทางการค้าและการเงินของโลกเดิมศูนย์กลางการเงินของโลกจะอยู่ที่นครลอนดอนเพียงแห่งเดียวศูนย์กลางใหม่ที่เกิดขึ้นก็คือ นิวยอร์กและปารีส เป็นผลให้ระบบการเงินระหว่างประเทศเริ่มมีปัจจัยที่ก่อให้เกิดความไม่มั่นคงเพิ่มขึ้นเนื่องจากเกิดการเก็งกำไรในการเลือกถือทุนสำรอง ทำให้มีการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศเพื่อหาผลประโยชน์ ประกอบกับวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจของโลกที่เกิดขึ้นระหว่างปี พ.ศ. 2472-2476 ทำให้ระบบมาตรฐานทองคำต้องล้มเลิกไปโดยสิ้นเชิง

ในระยะเวลาที่เกิดความปั่นป่วนของระบบการเงินระหว่างประเทศนี้ ประเทศต่างๆได้เริ่มรักษาค่าเงินตราโดยการสะสมเงินตราต่างประเทศโดยตรงแทนทองคำ ดังนั้นในช่วงนี้จึงมีการปล่อยให้อัตราแลกเปลี่ยนเปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะของตลาด มีการจัดตั้งกองทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนให้อัตราแลกเปลี่ยนหลายอัตราควบคุมปริวรรตเงินตราควบคุมการค้าระหว่างประเทศ ปัจจัยเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าระบบการเงินของโลกกำลังอยู่ในระยะที่ไม่มั่นคงทำให้ประเทศต่างๆหัน

มาถึงเงินตราต่างประเทศสกุลที่เห็นว่ามั่นคงโดยเฉพาะเงินปอนด์สเตอร์ลิง และเลือกเทียบอัตราแลกเปลี่ยนกับเงินตราต่างประเทศสกุลที่สำคัญ

การเลิกใช้ทองคำเป็นเครื่องกำหนดปริมาณเงินตรา ทำให้เกิดความเชื่อว่ารัฐบาลสามารถขยายการใช้จ่ายภายในประเทศได้โดยไม่มีขีดจำกัดและจะไม่ทำให้ทองคำไหลออกนอกประเทศดังแต่ก่อน แนวคิดนี้เป็นสิ่งสำคัญที่ผลักดันให้เกิดการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจในระยะก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 และทำให้เกิดความยืดหยุ่นขึ้นในระบบการเงินระหว่างประเทศ และในระยะนี้เองเงินดอลลาร์สหรัฐฯเริ่มมีความสำคัญเพิ่มขึ้นตามลำดับในฐานะเงินตราที่ใช้รักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนในตลาดและถือเป็นเงินสำรองระหว่างประเทศ

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สหรัฐฯมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจของโลกมากขึ้นและปริมาณทองคำสำรองที่สหรัฐฯถืออยู่ตลอดจนโครงการช่วยเหลือต่างประเทศของสหรัฐฯทำให้เงินดอลลาร์สหรัฐฯมีบทบาทเพิ่มขึ้นเป็นอันมากสัดส่วนของเงินดอลลาร์สหรัฐฯในฐานะเงินสำรองระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นในขณะที่ทองคำกลับมีสัดส่วนลดลงตามลำดับ ระบบการเงินภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ถูกกำหนดขึ้นตามข้อตกลงเบรตตันวูดส์ (Bretton Woods Agreement) ในปี พ.ศ. 2487 คือ ระบบมาตราปรสิรรรตทองคำซึ่งเป็นระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่ (Fixed Exchange Rate) โดยให้เงินตราสกุลต่างๆของแต่ละประเทศมีค่าคงที่ เมื่อเทียบกับทองคำโดยอาจมีการผันผวนได้ร้อยละ 1 การแลกเปลี่ยนเงินตราสกุลต่างๆเป็นไปอย่างเสรีและกำหนดให้ทองหนัก 28.3415 กรัมมีค่าเท่ากับ 35 ดอลลาร์สหรัฐฯ ส่วนเงินสกุลอื่นๆให้เทียบค่าในอัตราที่แน่นอนกับดอลลาร์สหรัฐฯหรือทองคำ การใช้ระบบการเงินดังกล่าวก็เพื่อให้เกิดเสถียรภาพของระบบการเงินระหว่างประเทศ การรักษาระบบการเงินดังกล่าวให้คงอยู่และสามารถพัฒนาเสริมสร้างการค้าระหว่างประเทศนั้นจะต้องมีการจัดตั้งองค์กรเพื่อดูแลให้แต่ละประเทศรักษาค่าเงินให้อยู่ในกรอบที่ขึ้นลงตามที่กำหนดไว้ องค์กรที่จัดตั้งนั้นก็คือกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund) หรือเรียกชื่อย่อว่า IMF องค์กรนี้ทำหน้าที่ในการบริหารระบบการเงินของโลก อำนาจในการตัดสินใจนั้น ขึ้นอยู่กับสัดส่วนของกองทุนที่แต่ละประเทศมีอยู่ ทำให้สหรัฐฯสามารถมีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายและทิศทางขององค์กรนี้และระบบการเงินของโลกได้ เพราะประเทศสหรัฐฯได้ให้เงินในกองทุนนี้ในสัดส่วนที่มาก

ดังนั้นตามระบบเบรตตันวูดส์การรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศจึงเป็นภาระสำคัญของประเทศสมาชิกที่จะต้องพยายามดำเนินนโยบายหรือใช้มาตรการที่จะทำให้ค่าเงินของตนมีเสถียรภาพ และหากเกิดความจำเป็นอาจขอความช่วยเหลือจาก IMF ได้เป็นการชั่วคราว ระบบการเงินดังกล่าวจึงให้ความสำคัญกับเสถียรภาพในการแลกเปลี่ยน การเงินระหว่าง

ประเทศเนื่องจากเห็นว่า การค้าระหว่างประเทศจะขยายตัวเพิ่มมากขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบรรยากาศของการแลกเปลี่ยนทางการเงินระหว่างประเทศมีเสถียรภาพ

กองทุนการเงินระหว่างประเทศได้ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการประสานงานของระบบการเงินของโลกด้วยความเรียบร้อยเป็นระยะเวลาหลายปี โดยอาศัยบทบาทการเป็นผู้นำของสหรัฐฯ ซึ่งประเทศสหรัฐฯเอง มีสำรองทองคำจำนวนมากพอที่จะสนับสนุนค่าของดอลลาร์ของตน และประเทศใดที่ไม่มั่นใจในค่าของเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ก็สามารถนำมาแลกเปลี่ยนเป็นทองคำได้ตามอัตราที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามสถานการณ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะตั้งแต่ทศวรรษ 1960 เป็นต้นไป กลุ่มประเทศยุโรปตะวันตกและประเทศญี่ปุ่นเริ่มฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ ในขณะที่เดียวกันก็กลายเป็นคู่แข่งทางการค้าที่สำคัญของสหรัฐฯ นอกจากนี้ปัญหาสงครามเวียดนามก็บีบบังคับให้สหรัฐฯ ต้องใช้จ่ายเงินมหาศาล สถานการณ์ดังกล่าวทำให้เงินดอลลาร์สหรัฐฯเริ่มไหลออกนอกประเทศในอัตราที่สูงขึ้น และในปี 2503 นี้เองปรากฏว่าเป็นครั้งแรกที่มูลค่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯนอกประเทศสหรัฐฯสูงกว่าทุนสำรองที่เป็นทองคำในประเทศสหรัฐฯ ดังนั้น เงินดอลลาร์สหรัฐฯทุกดอลลาร์ซึ่งเดิมสามารถแลกเปลี่ยนเป็นทองคำได้ตามอัตราที่กำหนดไม่สามารถนำมาแลกเปลี่ยนเป็นทองคำได้ตามอัตราดังกล่าวอีกต่อไป ประกอบกับวิกฤตการณ์ทางการเงินระหว่างประเทศเริ่มเกิดขึ้นเนื่องจากภาวะขาดดุลการชำระเงินอย่างหนักและต่อเนื่องของสหรัฐฯจนกระทั่งปี 2514 รัฐบาลสหรัฐฯต้องประกาศยกเลิกการรับแลกเปลี่ยนเงินเหรียญดอลลาร์สหรัฐฯกับทองคำ นั่นหมายถึงการสิ้นสุดของระบบอัตราแลกเปลี่ยนคงที่

2.2.3 ระบบอัตราแลกเปลี่ยนขึ้นลงเสรี (Flexible Exchange Rate) และระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวภายใต้การแทรกแซง (Managed Floating) ภายหลังจากล้มเหลวของระบบอัตราแลกเปลี่ยนคงที่ได้มีความพยายามที่จะฟื้นฟูระบบดังกล่าวขึ้นมาใหม่และให้มีเสถียรภาพอีกครั้งหนึ่ง โดยในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2514 ประเทศกลุ่มยุโรปตะวันตกและสหรัฐฯได้ทำความตกลงกันในกรุงวอชิงตัน ณ สถาบันสมิทโซเนียนภายใต้ข้อตกลงสมิทโซเนียนนี้กำหนดให้ค่าดอลลาร์ลดค่าลงเมื่อเทียบกับทองคำและกำหนดให้อัตราแลกเปลี่ยนตายตัว แต่อนุญาตให้มีการผันผวนได้ร้อยละ 2.25 ข้อตกลงดังกล่าวถือว่าเป็นข้อตกลงชั่วคราวเพื่อเปิดโอกาสให้มีการเจรจาหนดระบบการแลกเปลี่ยนที่ถาวรอีกครั้งหนึ่ง แต่เนื่องจากวิกฤตการณ์ทางการเงินของโลกในขณะนั้นทำให้ประเทศต่างๆไม่สามารถรักษาค่าดอลลาร์สมิทโซเนียนได้ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2516 ประเทศต่างๆจึงปล่อยให้เงินลอยตัวตามอุปสงค์และอุปทาน โดยประเทศอุตสาหกรรมส่วนใหญ่หันไปใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวหรือระบบอัตราแลกเปลี่ยนขึ้นลงเสรีส่วนประเทศ

กำลังพัฒนา ก็ได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มแรกยังคงยึดถืออัตราแลกเปลี่ยนเงินตราเป็นแบบคงที่ โดยอิงค่าเงินตราของตนไว้กับเงินตราต่างประเทศสกุลหลักเพียงสกุลเดียวอีกกลุ่มหนึ่งได้ใช้วิธีการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราสกุลของตนกับเงินตราต่างประเทศหลายสกุลของประเทศคู่ค้า (composite of currency) ของตน อย่างไรก็ตามระบบการเงินของโลกที่ปฏิรูปใหม่นี้ก็ยังคงมีกองทุนการเงินระหว่างประเทศเป็นศูนย์กลางการประสานงานเหมือนเดิม

ในปี พ.ศ. 2521 ประเทศสมาชิกของกองทุนการเงินระหว่างประเทศได้ทำการตกลงเพื่อปรับระบบการทำงานของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ โดยกำหนดให้ระบบการแลกเปลี่ยนลอยตัว และเพิ่มบทบาทของสิทธิถอนเงินพิเศษ (Special Drawing Rights หรือ SDR จะเป็นสินทรัพย์ที่ IMF นำออกมาใช้เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนสภาพคล่องในปี พ.ศ. 2513 โดยให้ใช้ SDR เป็นทุนสำรองระหว่างประเทศได้ ตามข้อตกลงเริ่มแรกกำหนดให้ SDR 1 หน่วย มีค่าเท่ากับทองคำหนัก 0.88867 กรัมหรือเท่ากับ 1 ดอลลาร์สหรัฐ

2.3 วิวัฒนาการระบบอัตราแลกเปลี่ยนของไทย

ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ไทยผูกค่าเงินบาทไว้กับเงินปอนด์อังกฤษที่ 11 บาทต่อ 1 ปอนด์ เป็นเวลานานโดยไม่มีกฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราแต่อย่างใด จนมาถึงในช่วงระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2485 หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เศรษฐกิจไม่มั่นคงขาดแคลนเงินตราต่างประเทศและในปี พ.ศ. 2490 ประเทศไทยเริ่มใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบหลายอัตรา (Multiple Exchange Rate) กล่าวคือ ทางด้านรายรับเงินตราต่างประเทศที่ได้จากการส่งออกสินค้าที่สำคัญบางประเภทต้องนำมาขายแลกเปลี่ยนเป็นเงินบาทกับทางการในอัตราที่กำหนด (ซึ่งต่ำกว่าอัตราตลาดเสรี) ส่วนในด้านรายจ่าย ใช้อัตราทางการเฉพาะรายจ่ายของรัฐบาลในการนำเข้าสินค้าที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาประเทศเท่านั้นต่อมาในปี พ.ศ. 2498 เลิกระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบหลายอัตราและจัดตั้งทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราขึ้นเพื่อป้องกันการเคลื่อนไหวอันผิดปกติของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราในท้องตลาดและเพื่อให้อัตราแลกเปลี่ยนมีเสถียรภาพเหมาะสมแก่เศรษฐกิจการเงินของประเทศ

ทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายแยกจากธนาคารแห่งประเทศไทยคณะกรรมการประกอบไปด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีช่วยว่าการ

กระทรวงการคลัง และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการและในปี พ.ศ. 2492 ประเทศไทยได้สมัครเป็นสมาชิกของ IMF² (กองทุนการเงินระหว่างประเทศ) และประเทศไทยยังไม่ได้ทำตามข้อตกลงของ IMF ในเรื่องของการเทียบค่าเสมอภาคเงินบาทกับทองคำภายใต้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบตายตัว (Fixed Exchange Rate) เพราะประเทศไทยยังไม่พร้อมที่จะใช้ระบบดังกล่าว จนมาถึงปี พ.ศ. 2506 ประเทศไทยเริ่มเข้าสู่ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบตายตัวตามข้อตกลงของประเทศสมาชิกใน IMF และมีการประกาศค่าเสมอภาคเงินบาทเทียบกับทองคำหรือเทียบค่าเป็นอัตราแลกเปลี่ยนดอลลาร์สหรัฐฯละ 20.80 บาท โดยจะต้องรักษาอัตราแลกเปลี่ยนไม่ให้สูงหรือต่ำกว่าร้อยละ 1 ของค่าเสมอภาคดังกล่าวและได้ยื่นอัตราดังกล่าวในปี 2521 เมื่อ IMF ได้ยกเลิกระบบค่าเสมอภาคอย่างเป็นทางการและให้ประเทศสมาชิกตัดสินใจเลือกระบบอัตราแลกเปลี่ยนที่เหมาะสมได้เองดังนั้นประเทศไทยก็หันมาใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยน แบบ Daily Fixing ระบบอัตราแลกเปลี่ยนระบบนี้คือ เป็นระบบที่ดำเนินการโดยในทุกเช้า ทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราและธนาคารพาณิชย์จะกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนโดยเปิดให้มีการเสนอซื้อและเสนอขายและปรับอัตราซื้อขายจนได้อัตราที่สมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานของเงินตราต่างประเทศทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนสามารถเข้าไปเสนอซื้อเสนอขายร่วมกับธนาคารพาณิชย์ด้วยดังนั้นทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยน จึงอยู่ในฐานะที่จะชักจูงให้อัตราแลกเปลี่ยนเคลื่อนไหวอย่างมีเสถียรภาพสอดคล้องกับนโยบายทางการ

² กองทุนการเงินระหว่างประเทศ(International Monetary Fund : IMF) เริ่มดำเนินการตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2490 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) เพื่อสร้างความร่วมมือทางการเงินระหว่างประเทศโดยผ่านสถาบันการเงินระหว่างประเทศที่ถาวร
- 2) เพื่ออำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้การค้าระหว่างประเทศขยายตัวอย่างสมดุลเพื่อการจ้างงานและเพิ่มรายได้ที่แท้จริงในประเทศสมาชิก
- 3) เพื่อรักษาเสถียรภาพของอัตราแลกเปลี่ยนและป้องกันการแข่งขันกันลดค่าเงิน
- 4) เพื่อสนับสนุนให้เกิดการชำระเงินหลายฝ่าย (Multilateral System of payment)
- 5) เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นแก่บรรดาสมาชิกและให้ประเทศสมาชิกกู้ยืมเงินจากกองทุนเมื่อประเทศสมาชิกประสบปัญหาในเรื่องของการชำระเงินหรือปัญหาการเงินระหว่างประเทศ
- 6) เพื่อช่วยให้การไม่สมดุลของการชำระเงินมีขนาดเล็กลงและช่วยให้ประเทศสมาชิกช่วยแก้ปัญหานี้ได้เร็วขึ้น

ระบบ Daily Fixing ทำให้อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทเทียบกับดอลลาร์เคลื่อนไหวได้ ยืดหยุ่นขึ้นไม่ได้มีค่าตายตัวเหมือนแต่ก่อน แต่การเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนจะอยู่ในช่วงแคบๆ เท่านั้นเพราะกลัวปัญหาที่ว่าผู้ประกอบการกับต่างประเทศจะได้รับผลกระทบจากการใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบ Daily Fixing อันเนื่องมาจากความไม่คุ้นเคยกับระบบอัตราแลกเปลี่ยนนี้ ซึ่งจะมีผลทำให้ธุรกิจระหว่างประเทศอาจจะมีปัญหาเกิดขึ้นได้ถ้าปล่อยให้อัตราแลกเปลี่ยนมีการเคลื่อนไหวยืดหยุ่นสูง ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบนี้ทำให้ตลาดเงินตราต่างประเทศในประเทศไทยตื่นตัวมากขึ้น ในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยน ตั้งแต่ ต้นปี 2524 ค่าเงินดอลลาร์มีแนวโน้มแข็งขึ้นเมื่อเทียบกับเงินสกุลสำคัญต่างๆ ในตลาดโลก แม้ภายใต้ระบบ Daily Fixing ทางเราก็ต้องพยายามปรับค่าเงินบาทให้ต่ำลงเมื่อเทียบกับดอลลาร์สหรัฐอเมริกาเมื่อนั้น ค่าเงินบาทจะแข็งขึ้นมากเมื่อเทียบกับสกุลสำคัญอื่นๆ ตามค่าเงินดอลลาร์ไปด้วย ซึ่งจะเป็นผลเสียต่อความสามารถในการแข่งขันด้านส่งสินค้าออกและกระทบฐานะดุลการชำระเงินของประเทศในที่สุดและในช่วงกลางปี 2524 ค่าดอลลาร์ในตลาดโลกยังคงพุ่งสูงขึ้นต่อเนื่องบรรดาธุรกิจต่างๆ และธนาคารพาณิชย์ยังไม่มีความมั่นใจต่อค่าเงินบาท มีการคาดคะเนเก็งกำไรอัตราแลกเปลี่ยนและเร่งชำระคืนหนี้ต่างประเทศทำให้เงินสำรองทางการลดลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในระบบ Daily Fixing เป็นระบบที่ธนาคารพาณิชย์สามารถรู้ปริมาณเงินตราต่างประเทศที่ทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนขายออกไปอย่างต่อเนื่องทุกวัน จึงทำให้ความไม่มั่นใจของค่าเงินบาทรุนแรงยิ่งขึ้น และทำให้ค่าพรีเมียม³ ปรับตัวสูงขึ้นต่อมาในวันที่ 15 กรกฎาคม 2524 ทางเราก็ได้ประกาศลดค่าเงินบาทลงร้อยละ 8.7 เมื่อเทียบกับดอลลาร์สหรัฐอเมริกา จากดอลลาร์ละ 21 บาท เป็นดอลลาร์ละ 23 บาท เพื่อไม่ให้ค่าเงินบาทแข็งเกินความจริง เมื่อเทียบกับเงินสกุลอื่นๆ พร้อมกันนั้นได้ยกเลิกระบบ Daily Fixing ไป หลังจากนั้นทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนได้ปรับอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทสำหรับการซื้อขายกับธนาคารพาณิชย์คงที่ในระดับ 23 บาท ตลอดมาจนถึงปลายปี 2527 และในปี 2527 นี้เองทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนได้กำหนดค่าเงินบาทเชื่อมโยงกับเงินสกุลสำคัญหลายสกุล(ระบบ"ตะกร้าเงิน") จึงมีผลทำให้ค่าเงินบาทมี

³ ค่าพรีเมียมของการซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า(forward premium) คือ ค่าธรรมเนียมที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากพ่อค้าและนักธุรกิจที่เข้ามาป้องกันความเสี่ยงจากการผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนโดยค่าธรรมเนียมดังกล่าวอาจเป็นได้ทั้งส่วนที่เพิ่ม(premium) คือราคาของเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าจะแพงกว่าในตลาดทันทีและส่วนลด(discount) คือ ราคาเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าจะถูกกว่าในตลาดทันที

เสถียรภาพมากขึ้นทำให้การค้าและการลงทุนของประเทศไทยขยายตัวเพิ่มมากขึ้นและยังส่งผลทำให้เศรษฐกิจประเทศไทยมีอัตราการเจริญเติบโตในเกณฑ์ที่สูงแต่อย่างไรก็ตามตั้งแต่ปี 2538 เป็นต้นมาเศรษฐกิจไทยเริ่มมีปัญหาด้านเสถียรภาพอัตราเงินเฟ้อและการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดเพิ่มสูงขึ้นจึงมีผลทำให้เกิดการเก็งกำไรค่าเงินบาทอย่างกว้างขวางในตลาดเงินตราต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี พ.ศ. 2540 จากสถานการณ์ดังกล่าวจึงส่งผลทำให้ กระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทยได้ปรับปรุงระบบอัตราแลกเปลี่ยนจากระบบตะกร้าเงินเป็นระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว (Managed Float) ในวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 ภายใต้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวนี้ค่าเงินบาทเมื่อเทียบกับเงินสกุลต่างๆจะถูกกำหนดโดยกลไกตลาดตามอุปสงค์และอุปทานของตลาดเงินตราในประเทศและต่างประเทศซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงขึ้นลงได้ตามปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจโดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะเข้าซื้อขายเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกาในตลาดตามความจำเป็นเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย นโยบายเศรษฐกิจ

2.4 การซื้อขายเงินตราต่างประเทศ

2.4.1 ความหมายของอัตราแลกเปลี่ยนและการซื้อขายเงินตราต่างประเทศ

อัตราแลกเปลี่ยนคือราคาของเงินสกุลหนึ่งที่กำหนดในรูปของเงินตราอีกสกุลหนึ่งหรือหมายถึง จำนวนเงินตราสกุลหนึ่งที่มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยของเงินอีกสกุลหนึ่ง เช่น

$$\text{USD } 1 = \text{DM } 1.8125$$

$$\text{GBP } 1 = \text{USD } 1.6450$$

ในการเสนอซื้อขายอัตราแลกเปลี่ยนทุกครั้งจะประกอบด้วยเงิน 2 สกุลโดยเงินสกุลที่ ถูกตีค่า เรียกว่า Commodity Currency อัตราแลกเปลี่ยนจะถูกเสนอเป็นจำนวนของ Commodity Currency ที่คงที่จำนวนหนึ่ง (โดยทั่วไปกำหนดให้เท่ากับหนึ่ง) ที่แสดงออกมาในรูปของเงินอีกสกุลหนึ่งจำนวนต่างๆ เงินอีกสกุลหนึ่ง เรียกว่า Terms Currency จากตัวอย่างข้างต้น USD 1= DM 1.8125 เงินดอลลาร์สหรัฐ เป็น Commodity โดย 1 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกาจะถูกแสดงเป็น 1.8125 หน่วยของเงินมาร์กเยอรมันนี้ ซึ่งเป็น Terms Currency หรือเงิน

ดอลลาร์สหรัฐอเมริกาถูกตีราคาในเทอมของเงินมาร์กเยอรมันนี้ อีกตัวอย่างหนึ่งคือ GBP 1 = USD 1.6450 กรณีนี้เงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกากลับเป็น Term และเงินปอนด์สเตอร์ลิงเป็น Commodity จึงเห็นได้ว่าไม่ได้มีรูปแบบตายตัว ที่เงินสกุลใดจะเป็น Commodity Currency

การเสนอซื้อ/ขายอัตราแลกเปลี่ยน (Quotation) จึงมี 2 ลักษณะ คือ ใช้เงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกาเป็น Commodity Currency เรียกว่าเป็นการเสนอแบบ American terms หรือ Direct Quotation กับอีกลักษณะหนึ่งคือใช้เงินสกุลอื่นที่ไม่ใช่ดอลลาร์เป็น Commodity Currency จะเรียกว่าเป็นการเสนอราคาแบบ European terms หรือ Indirect Quotation เช่น

Direct Quotation/ American term

USD 1 = HKD 7.8020

USD 1 = DM 1.8125

Indirect Quotation/Europeans terms

GBP 1 = USD 1.6450

AWD 1 = USD 0.7230

ในทางปฏิบัติในการซื้อขายอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจะทำการซื้อขายกันระหว่างธนาคาร (Interbank Market) โดยในการซื้อขายนั้นจะมีการเสนอราคาทั้งราคาซื้อและราคาขายไปพร้อมกันทั้ง 2 ด้าน (Two-way price) ในการตกลงซื้อขายจะประกอบไปด้วยคู่สัญญา 2 ฝ่าย คือ ธนาคารผู้เสนอราคา (Quoting Bank) กับธนาคารผู้ทำการสอบถามราคา (Calling Bank) การเสนอราคาของ Quoting Bank หมายความว่า Quoting Bank ต้องพร้อมที่จะทั้งซื้อและขายตามราคาที่เสนอนั้นซึ่ง Calling Bank จะตกลงซื้อขายตามราคาดังกล่าวหรือไม่ทำอะไรเลยก็ได้ เมื่อมีการเสนอราคา 2 ทาง อัตราแรกที่ถูกลงเสนอจะเป็น อัตราซื้อ (Bid Rate) และเป็นอัตราแลกเปลี่ยนที่ Quoting Bank ยินดีที่จะซื้อ Commodity Currency และอัตราขายหรือ Offer Rate คือ อัตราแลกเปลี่ยนที่ Quoting Bank ยินดีที่จะขาย Commodity Currency ถ้าธนาคารเสนออัตราซื้อขาย Spot USD 1=THB 35.50/60 อัตราซื้อคือ 35.50 และอัตราขายคือ 35.60 หรือ Quoting Bank ยินดีซื้อเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกาที่อัตรา USD1 = THB 35.50 และขายเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกาที่อัตรา USD1=THB 35.60 Calling Bank จะอยู่ด้านตรงข้ามกับ Quoting Bank กล่าวคือถ้า Quoting Bank ซื้อเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกา Calling Bank ก็จะเป็นฝ่ายขายเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกาและถ้า Quoting Bank ขายเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกา Calling Bank ก็จะเป็นฝ่ายซื้อเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกาคือ Calling Bank ต้องการซื้อเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกาจาก Quoting Bank ก็ต้องการซื้อเงินดอลลาร์ตามอัตราขายของ Quoting Bank (Offer Rate) คือ 35.60 บาทกลับกันหากต้องการขายก็จะขายได้ที่อัตราซื้อ (Bid Rate)

คือ 35.50 บาท ดังนั้น Bid Rate จึงมีความหมายอีกอย่างหนึ่ง คือ อัตราแลกเปลี่ยนที่ Calling Bank สามารถขาย Commodity Currency ได้ และ Offer Rate คือ อัตราแลกเปลี่ยนที่ Calling Bank สามารถซื้อ Commodity Currency ได้ เช่น

	Bid	Offer
USD/THB	35.50	35.60
Quoting bank	ซื้อ USD	ขาย USD
Calling bank	ขาย USD	ซื้อ USD

ส่วนต่างระหว่างอัตราซื้อและอัตราขาย เรียกว่า Bid Offer Spread เมื่อ Quoting Bank ต้องการทำการใดก็จะทำการ ซื้อที่อัตราต่ำกว่าและขายที่อัตราสูงกว่าทำให้ Bid ต้องต่ำกว่า Offer ถ้า Quoting ขยาย Spread ให้กว้างขึ้นก็จะสามารถได้กำไรเพิ่มขึ้นด้วยแต่การถ่าง Spread ออกไปจะทำให้ราคาจูงใจ Calling Bank น้อยลงด้วยธนาคารที่เสนอราคาที่มี Spread แคบๆ จึงมีแนวโน้มที่จะมีปริมาณซื้อขาย (Turnover) มากกว่าธนาคารที่เสนอราคา Spread กว้างๆ นอกจากนี้ Spread ยังเป็นตัวชี้ถึงภาวะการซื้อขายในตลาดเงินตราต่างประเทศได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ ในภาวะปกติตลาดมีการซื้อขายคล่อง Spread ที่เสนอซื้อขายในตลาดจะแคบมากอยู่ในช่วง 5-10 Pips แต่ในภาวะที่ตลาดผันผวนมีความเสี่ยงในอัตราแลกเปลี่ยนสูงผู้ทำการซื้อขายในตลาด จะเกิดความไม่มั่นใจในตลาดอัตราแลกเปลี่ยนก็จะมีผลทำให้ Spread จะกว้างขึ้นเช่นดอลลาร์/บาท ก่อนปล่อยค่าเงินลอยตัว (2 ก.ค. 40) Spread แคบมาก คือ เพียงครึ่งสตางค์ หรือ 0.005⁴ บาท (5 Pips) แต่ต่อมาเมื่อประเทศไทยได้ใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบ Managed Float System มีผลทำให้ตลาดมี Spread กว้างถึง 1.50-2.00 บาท (1,500-2,000 Pips)

⁴ 1 บาท = 1,000 pips

2.5 การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน

ถึงแม้ว่าประเทศไทยในช่วงเวลาดังกล่าวคือ ปี 2535-2539 ประเทศไทยยังใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบเชื่อมโยงค่าเงินบาทไว้กับเงินสกุลสำคัญหลายสกุล (ระบบ "ตะกร้าเงิน") แต่การเปลี่ยนแปลงค่าเงินบาทนั้นยังคงมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเทียบค่าเงินบาทต่อดอลลาร์ค่าเงินบาทต่อเงินเยน และค่าเงินบาทต่อเงินปอนด์อังกฤษการเปลี่ยนแปลงค่าเงินของประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทยก็จะมีผลทำให้ค่าเงินบาทมีการเปลี่ยนแปลงไปด้วย

2.5.1 การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินดอลลาร์ต่อค่าเงินบาทและค่าเงินเยนต่อค่าเงินบาท ตั้งแต่ปี 2535-2539

ประเทศไทยได้ทำการค้ากับประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่นมาเป็นเวลายาวนาน จึงทำให้ ระบบการเงินระหว่างประเทศ (International Finance) ของประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่นมีการเชื่อมต่อกัน ระบบการเงินที่เชื่อมต่อกันของประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่นถูกเชื่อมโยงเข้าด้วยกันโดยอาศัยอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของประเทศทั้งสามเป็นตัวกลางในการเชื่อมโยงการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินดอลลาร์เมื่อเทียบกับเงินบาทตั้งแต่ปี 2535-2539 สามารถแสดงได้ในตารางที่ 2.1

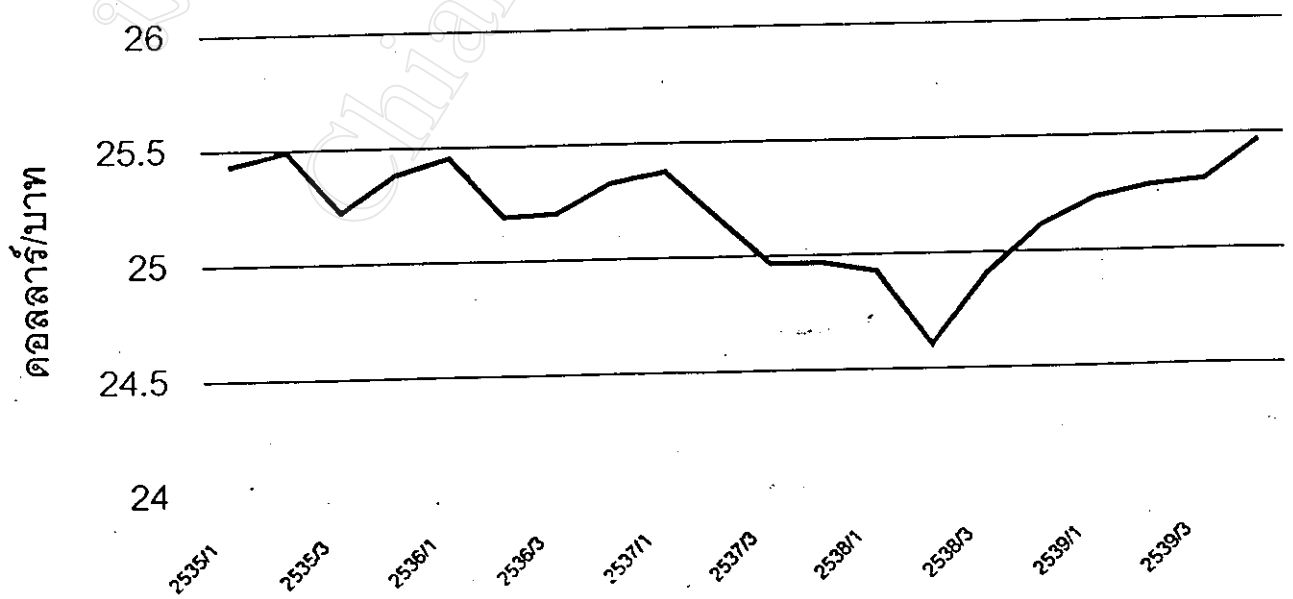
ตารางที่ 2.1 แสดงถึงอัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินดอลลาร์ต่อค่าเงินบาทรายไตรมาสตั้งแต่ปี
2535-2539

ปี/เดือน	อัตราซื้อ	อัตราขาย	อัตราแลกเปลี่ยนโดยเฉลี่ย
2535 Jan 35 - Mar 35	25.3576	25.5077	25.43265
April 35 - June 35	25.4155	25.5656	25.49055
July 35 - Sep 35	25.1594	25.2895	25.22445
Oct 35 - Dec 35	25.3280	25.4380	25.38300
2536 Jan 36 - Mar 36	25.3780	25.5282	25.45310
April 36 - June 36	25.1181	25.2681	25.19310
July 36 - Sep 36	25.1280	25.2780	25.20300
Oct 36 - Dec 36	25.2545	25.4046	25.32935
2537 Jan 37 - Mar 37	25.3000	25.4501	25.37505
April 37 - June 37	25.0968	25.2468	25.17180
July 37 - Sep 37	24.8911	25.0411	24.96610
Oct 37 - Dec 37	24.9113	25.0613	24.96630
2538 Jan 38 - Mar 38	24.8512	25.0012	24.92620
April 38 - June 38	24.5295	24.6796	24.60455
July 38 - Sep 38	24.8373	24.9873	24.91230
Oct 38 - Dec 38	25.0420	25.1921	25.11705
2539 Jan 39 - Mar 39	25.1556	25.3056	25.23060
April 39 - June 39	25.2047	25.3547	25.27970
July 39 - Sep 39	25.2273	25.3773	25.30230
Oct 39 - Dec 39	25.3879	25.5380	25.46295

ที่มา : รายงานเศรษฐกิจประจำเดือนของธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 2.1 การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินดอลลาร์ต่อค่าเงินบาทที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทั้งในด้านอัตราซื้อและอัตราขายในด้านอัตราซื้อเงินดอลลาร์ต่อเงินบาทจะอยู่ ณ ระดับ ประมาณ 1 ดอลลาร์ ต่อ 25 บาท ตั้งแต่ ปี 2535 ไตรมาสที่ 1 จนถึงปี 2537 ไตรมาสที่ 2 ต่อจากนั้น อัตราซื้อเงินดอลลาร์ได้ปรับมาเป็นประมาณ 1 ดอลลาร์ ต่อ 24 บาท อัตราซื้อเงินดอลลาร์คงอยู่ ณ ระดับนี้ จนถึง ปี 2538 ไตรมาสที่ 3 และหลังจากไตรมาสที่ 3 แล้วไปจนถึง สิ้นปี 2539 อัตราซื้อเงินดอลลาร์ต่อเงินบาทได้ปรับเข้ามาสู่ ณ ระดับประมาณ 1 ดอลลาร์ต่อ 25 บาท อีกครั้งหนึ่งในด้านอัตราขายเงินดอลลาร์ต่อเงินบาทจะอยู่ ณ ระดับประมาณ 1 ดอลลาร์ต่อ 25 บาท ตั้งแต่ ปี 2535 จนถึง ปี 2538 ไตรมาสที่ 2 และต่อจากนั้น ปี 2538 ไตรมาส 4 จนถึงสิ้นปี 2539 อัตราซื้อเงินดอลลาร์ได้ปรับตัวกลับมาสู่ ณ ระดับเดิมคือ ประมาณ 1 ดอลลาร์ต่อ 25 บาท เมื่อนำอัตราซื้อและอัตราขายมาหาค่าเฉลี่ยแล้วพิจารณาแนวโน้มการเปลี่ยน (ตารางที่ 2.1) จะเห็นได้ว่า ตั้งแต่ ปี 2535 ไตรมาสที่ 1 จนถึง ปี 2537 ไตรมาสที่ 2 นั้น อัตราแลกเปลี่ยนโดยเฉลี่ย จะอยู่ในระดับประมาณ 1 ดอลลาร์ต่อ 25 บาท ต่อมาอัตราแลกเปลี่ยนเงินดอลลาร์ ได้ปรับตัวจาก ประมาณ 1 ดอลลาร์ต่อ 25 บาท เป็น 1 ดอลลาร์ต่อ 24 บาท ซึ่งเป็นอัตราที่เริ่มต้นตั้งแต่ ไตรมาสที่ 3 ปี 2537 จนถึง ไตรมาสที่ 3 ปี 2538 รวมเป็นระยะเวลา 1 ปีที่อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของไทย.แข็งค่ามากขึ้นเมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกาสามารถดูการเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมได้จาก ภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนโดยเฉลี่ยของเงินดอลลาร์ต่อเงินบาท ตั้งแต่ปี 2535-2539

ข้อมูลตั้งแต่ปี 2535-2539 รายไตรมาส

และเมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินเยนต่อเงินบาท ตั้งแต่ปี 2535-2539 สามารถแสดงการเปลี่ยนแปลงได้ดังนี้ (ตารางที่ 2.2)

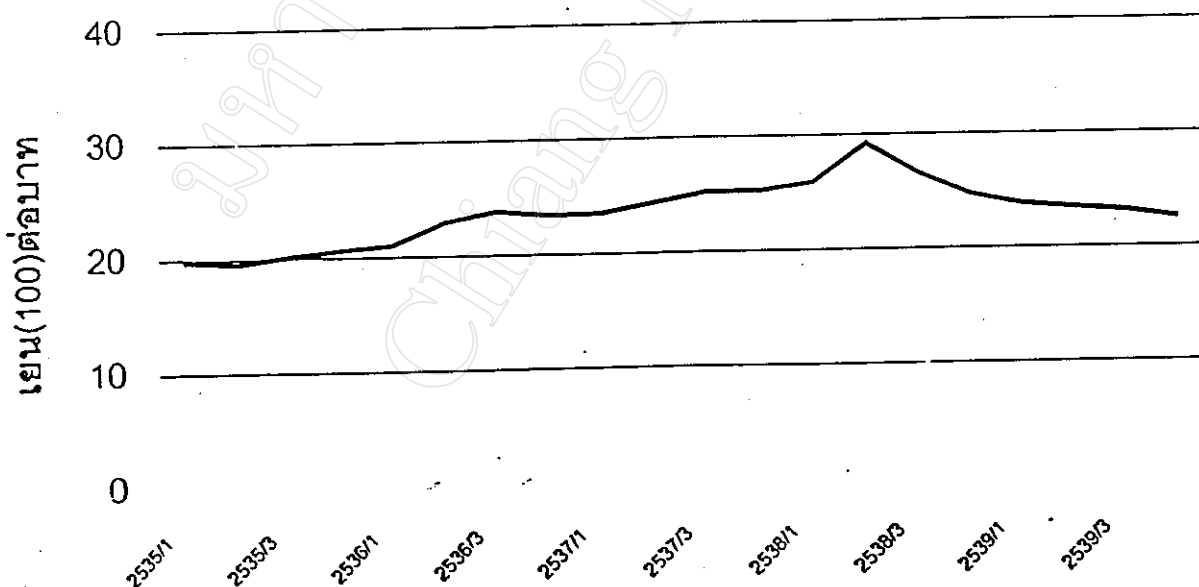
ตารางที่ 2.2 แสดงถึง อัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินเยน(100 เยน) ต่อค่าเงินบาทรายไตรมาส ตั้งแต่ปี 2535-2539

ปี/เดือน	อัตราซื้อ	อัตราขาย	อัตราแลกเปลี่ยนโดยเฉลี่ย
2535 Jan 35 - Mar 35	19.7100	19.9100	19.8100
April 35 - June 35	19.4633	19.5500	19.5066
July 35 - Sep 35	20.0933	20.2400	20.1666
Oct 35 - Dec 35	20.5267	20.7400	20.6333
2536 Jan 36 - Mar 36	20.9333	21.0900	21.0116
April 36 - June 36	22.8067	23.0500	22.9283
July 36 - Sep 36	23.7433	23.9300	23.8366
Oct 36 - Dec 36	23.3000	23.5500	23.4250
2537 Jan 37 - Mar 37	23.4467	23.6300	23.5383
April 37 - June 37	24.2367	24.5000	24.3683
July 37 - Sep 37	25.0600	25.3400	25.2000
Oct 37 - Dec 37	25.1300	25.4100	25.2700
2538 Jan 38 - Mar 38	25.7967	26.0200	25.9023
April 38 - June 38	29.0267	29.3800	29.2033
July 38 - Sep 38	26.4267	26.7300	26.5783
Oct 38 - Dec 38	24.6033	24.8700	24.7366
2539 Jan 39 - Mar 39	23.7200	23.9800	23.8500
April 39 - June 39	23.3967	23.5200	23.4583
July 39 - Sep 39	23.1000	23.2200	23.1600
Oct 39 - Dec 39	22.4500	22.6800	22.5650

ที่มา : เศรษฐกิจประจำเดือนของธนาคารแห่งประเทศไทย

จากตารางที่ 2.2 แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินเยนต่อเงินบาท ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทั้งในด้านอัตราซื้อและอัตราขาย ในด้านอัตราซื้อเงินเยน (100 เยน) ต่อเงินบาทนั้น ตั้งแต่ ปี 2535 ไตรมาสที่ 1 จนถึงปี 2538 ไตรมาสที่ 2 เงินเยน (100 เยน) เมื่อเทียบกับเงินบาทมีค่าแข็งขึ้นจากเงินญี่ปุ่นต่อ 100 เยน แลกเป็นบาทได้ 19.71 บาทและแข็งค่าขึ้นเรื่อยๆ จนถึง 29.0267 บาท แต่ต่อจากนั้นค่าเงินเยนก็อ่อนค่ามากขึ้นจนถึงสิ้นปี 2539 ไตรมาสที่ 4 มาอยู่ที่ระดับเงินญี่ปุ่นต่อ 100 เยน แลกเงินบาทได้ 22.4500 (ในด้านอัตราซื้อ) ส่วนในด้านอัตราขายตั้งแต่ปี 2535 ไตรมาสที่ 1 จนถึงไตรมาสที่ 2 ปี 2538 ค่าเงินเยน (100 เยน) ต่อเงินบาทก็แข็งค่าขึ้นเช่นกันคล้ายกับอัตราซื้อ และเมื่อนำอัตราซื้อและอัตราขายมาหาค่าเฉลี่ยแล้วพิจารณาการเปลี่ยนแปลง (ตารางที่ 2.2) จะเห็นได้ว่าตั้งแต่ปี 2535 ไตรมาสที่ 1 จนถึงปี 2538 ไตรมาสที่ 2 เงินญี่ปุ่นต่อ 100 เยน เมื่อเทียบกับเงินบาทแล้วเงินบาทมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่อ่อนค่าลง (เงินเยนแข็งค่ามากขึ้นเมื่อเทียบกับเงินบาท) และในไตรมาสที่ 2 ปี 2538 จนถึงสิ้นปี 2539 ไตรมาสที่ 4 เงินเยน (100 เยน) เมื่อเทียบกับเงินบาทมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่อ่อนค่าลงสามารถดูการเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมได้จาก ภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนโดยเฉลี่ยของเงินเยน (100 เยน) ต่อเงินบาท ตั้งแต่ปี 2535-2539

ข้อมูลตั้งแต่ปี 2535-2539 รายไตรมาส

2.6 มูลค่าและปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทยไปประเทศ สหรัฐอเมริกา และประเทศญี่ปุ่นตั้งแต่ปี 2535-2539

2.6.1 มูลค่าและปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทยที่ส่งไปยัง ประเทศสหรัฐอเมริกา

1. ข้าว

ปริมาณการส่งออกข้าวของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ ปี 2535-2539 นั้น มีปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นทุกปี (ดูจากตารางที่ 2.3) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี 2539 นั้น ประเทศไทยส่งสินค้าข้าวไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาสูงถึง 241,772.73 ตัน และคิดเป็นมูลค่าการส่งออกเท่ากับ 2,880 ล้านบาทแต่ในปี 2535 นั้นปริมาณการส่งออกข้าวของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกามีปริมาณการส่งออกน้อยที่สุด คือ มีปริมาณการส่งออกเพียง 216,646.76 ตัน และคิดเป็นมูลค่าการส่งออกเท่ากับ 1,807 ล้านบาทเท่านั้น

2. ยางพารา

การส่งออกยางพาราของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกานั้น ตั้งแต่ปี 2535-2539 มีปริมาณการส่งออกที่แตกต่างกันในแต่ละปี (ดูจากตารางที่ 2.3) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี 2538 ประเทศไทยได้ส่งออกยางพาราไปประเทศสหรัฐอเมริกาในปริมาณที่สูงที่สุด คือ มีปริมาณการส่งออกเท่ากับ 259,563.78 ตัน และคิดเป็นมูลค่าการส่งออกเท่ากับ 8,401 ล้านบาท ส่วนในปี 2535 นั้น การส่งออกยางพาราของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกานั้นถือได้ว่ามีปริมาณการส่งออกน้อยที่สุด คือ มีปริมาณการส่งออกเพียง 181,298.40 ตัน และคิดเป็นมูลค่าการส่งออกเท่ากับ 3,396 ล้านบาทเท่านั้น

3. กุ้ง

ประเทศไทยส่งออกกุ้งไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาในระยะเวลาตั้งแต่ปี 2535-2539 การส่งออกกุ้งของประเทศไทยในระยะเวลาดังกล่าวมีปริมาณการส่งออกที่แตกต่างกันไปในแต่ละปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี 2537 ประเทศไทยได้ส่งกุ้งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาในปริมาณที่สูงที่สุด คือ สูงถึง 58,800.73 ตัน (ดูตารางที่ 2.3) และคิดเป็นมูลค่าการส่งออกเท่ากับ 15,814 ล้านบาท

ส่วนในปี 2535 นั้นประเทศไทยได้ส่งกุ้งไปประเทศสหรัฐอเมริกาในปริมาณน้อยที่สุดคือส่งออกในปริมาณเท่ากับ 40,955.67 ตันคิดเป็นมูลค่าการส่งออกเท่ากับ 9,009 ล้านบาทเท่านั้น

2.6.2 มูลค่าและปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทยที่ส่งไปยังประเทศญี่ปุ่น

1. ข้าว

ปริมาณการส่งออกข้าวของไทยไปประเทศญี่ปุ่นตั้งแต่ปี 2535-2539 นั้นมีปริมาณการส่งออกลดลงทุกปี (ดูจากตารางที่ 2.3) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี 2539 ประเทศไทยได้ส่งข้าวไปประเทศญี่ปุ่นในปริมาณที่น้อยที่สุดคือเท่ากับ 306.00 ตันคิดเป็นมูลค่าการส่งออกเท่ากับ 3725,925 บาท ส่วนปีที่ประเทศไทยส่งข้าวไปยังประเทศญี่ปุ่นปริมาณสูงสุดคือปี 2537 มีปริมาณการส่งออกเท่ากับ 2,596.50 ตันคิดเป็นมูลค่าการส่งออกเท่ากับ 17,602.327 บาท

2. ยางพารา

การส่งออกยางพาราของไทยไปยังประเทศญี่ปุ่นนับตั้งแต่ ปี 2535-2539 (ดูตารางที่ 2.3) มีปริมาณการส่งออกเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี 2538 ประเทศไทยได้ส่งออกยางพาราไปประเทศญี่ปุ่นในปริมาณสูงสุดคือ ส่งออกเท่ากับ 605,156.73 ตัน และคิดเป็นมูลค่าการส่งออกเท่ากับ 20,646 ล้านบาท แต่การส่งออกยางพาราของไทยนั้น ในปี 2535 มีการส่งออกเท่ากับ 410,428.77 ตัน ซึ่งถือว่าเป็นการส่งออกยางพาราจากประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่นน้อยที่สุดแล้วมีมูลค่าการส่งออกเพียง 9,874 ล้านบาท เท่านั้น

3. กุ้ง

ประเทศไทยส่งออกกุ้งไปยังประเทศญี่ปุ่นในระยะเวลาตั้งแต่ ปี 2535-2539 การส่งออกกุ้งของประเทศไทยในระแวงเวลาดังกล่าวมีปริมาณการส่งออกที่แตกต่างกันไปในแต่ละปีโดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี 2537 (ดูตารางที่ 2.3) ประเทศไทยได้ส่งกุ้งออกไปยังประเทศญี่ปุ่นในปริมาณที่สูงที่สุด คือ สูงถึง 73,305.22 ตัน และคิดเป็นมูลค่าการส่งออกเท่ากับ 18,207 ล้านบาท แต่ใน

ปี 2539 นั้น การส่งออกกุ้งจากประเทศไปประเทศญี่ปุ่นมีปริมาณการส่งออกน้อยที่สุด คือส่งออก
ไป เพียง 39,223.64 ตัน และคิดเป็นมูลค่าการส่งออกเท่ากับ 12,514 ล้านบาท แต่ถ้าดูตัวเลข
ปริมาณการส่งออก ตั้งแต่ปี 2535-2539 นั้น ปริมาณการส่งออกกุ้งไปยังประเทศญี่ปุ่นยังคงเพิ่มสูง
ขึ้นยกเว้นในปี 2539 เพียงปีเดียว เท่านั้นที่ปริมาณการส่งออกกุ้งไปยังประเทศญี่ปุ่นมีปริมาณการ
ส่งออกที่ลดลง

**ตารางที่ 2.3 แสดงถึงปริมาณและมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทยไป
ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่น ตั้งแต่ปี 2535-2539**

มูลค่า : หน่วย million bath

มูลค่า* : หน่วย บาท

รายการ	หน่วย	2535	2536	2537	2538	2539
ประเทศสหรัฐอเมริกา ข้าว	มูลค่า	1,807	2,266	2,789	2,300	2,880
	ตัน	216,646.76	241,604.05	278,855.32	223,250.73	241,772.73
ยางพารา	มูลค่า	3,396	3,844	5,626	8,401	7,388
	ตัน	181,298.40	214,466.01	250,411.92	259,563.78	246,633.66
กุ้ง	มูลค่า	9,009	11,842	15,814	13,558	12,092
	ตัน	40,955.67	50,753.58	58,800.73	48,896.97	46,097.73
ประเทศญี่ปุ่น ข้าว	มูลค่า*	3,659,036	3,696,377	17,602,327	5,293,399	3,725,923
	ตัน	453.11	467.45	2,596.50	522.83	306.00
ยางพารา	มูลค่า	9,874	9,713	12,860	20,646	18,343
	ตัน	410,428.77	529,916.62	616,304.11	605,156.73	575,123.53
กุ้ง	มูลค่า	14,527	16,389	18,207	18,584	12,514
	ตัน	67,367.16	59,394.98	73,305.22	55,809.65	39,223.64

ที่มา : กรมศุลกากร

2.7 การเปลี่ยนแปลงในราคาส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทยที่ส่งไปขายในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่น ตั้งแต่ปี 2535-2539

2.7.1 ราคาข้าวส่งออก

ในด้านราคาส่งออกของข้าว (ดูตารางที่ 2.4) ที่ส่งไปขายในประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศญี่ปุ่นตั้งแต่ปี 2535 ถึงปี 2539 มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เริ่มตั้งแต่ ปี 2535 ไตรมาสที่ 1 ถึงไตรมาสที่ 4 ราคาส่งออกในไตรมาสที่ 2 ถือว่าเป็นราคาส่งออกข้าวที่สูงที่สุด คือ มีราคาส่งออกเท่ากับ 7,438.67 บาท/ตัน และในไตรมาสที่ 4 นั้นราคาส่งออก ข้าว ของไทย ถือได้ว่าเป็นราคาส่งออก ข้าวที่ต่ำที่สุดในปี 2535 คือมีราคาส่งออกเท่ากับ 6,974.33 บาท/ตัน จึงทำให้ราคาส่งออกข้าวโดยเฉลี่ยของไทยอยู่ ณ ระดับ 7,268.58 บาท/ตัน ในปี 2536 นั้น ราคาส่งออกที่สูงที่สุด อยู่ ณ ระดับราคา 8,592.33 บาท/ตัน เป็นระดับราคาที่ปรากฏในไตรมาสที่ 4 ของปี นั้นเอง แต่ในไตรมาสที่ 3 ของปี 2536 นั้น ราคาส่งออกอยู่ ณ ระดับ 5,780.00 บาท/ตัน จึงมีผลทำให้ราคาส่งออกโดยเฉลี่ยในปี 2536 อยู่ ณ ระดับ 6,798.16 บาท/ตัน และ เป็นราคาข้าวส่งออกโดยเฉลี่ยที่ต่ำที่สุดในรอบ 5 ปี คือ ตั้งแต่ปี 2535-2539 ในปี 2537 ราคาส่งออกข้าว เริ่มขยับตัวเพิ่มสูงขึ้นจาก 2 ปีที่ผ่านมาอย่างเห็นได้ชัดเจน และในไตรมาสที่ 1 ของปี 2537 ราคาส่งออกได้สูงไปถึงระดับ 11,031.33 บาท/ตัน ซึ่งถือว่าเป็นระดับราคาสูงที่สุดในปี 2537 จึงมีผลทำให้ราคาส่งออกโดยเฉลี่ยของข้าวขยับตัวสูงขึ้นจาก 2 ปีที่ผ่านมาโดยขยับราคามาอยู่ ณ ระดับ 8,936.91 บาท/ตัน ในปี 2538 ราคาส่งออกข้าวเริ่มปรับตัวลดลงโดยในไตรมาสที่ 1 ปี 2538 มาอยู่ ณ ระดับ 7,032.33 บาท/ตัน ซึ่งถือว่าเป็นระดับราคาที่ต่ำที่สุดในปี 2538 อีกด้วย จึงมีผลทำให้ราคาส่งออก ข้าว โดยเฉลี่ย ในปี 2538 ปรับตัวลดลงจากปี 2537 มาอยู่ ณ ระดับ 8,136.66 บาท/ตัน ต่อมาในปี 2539 ราคาข้าวส่งออกสูงถึง 9,395.00 และระดับราคาในไตรมาสนี้เองถือได้ว่าเป็นระดับราคาที่สูงที่สุดในระยะ 5 ปี คือตั้งแต่ปี 2535-2539 จึงมีผลทำให้ราคาส่งออกโดยเฉลี่ยของข้าวในปีนี้เป็นราคาส่งออกโดยเฉลี่ยที่สูงที่สุดในระยะเวลา 5 ปี คือ ตั้งแต่ ปี 2535-2539 เช่นกัน ระดับราคาโดยเฉลี่ยดังกล่าวอยู่ ณ ระดับ 9,188.83 บาท/ตัน

2.7.2 ราคาขางพาราส่งออก

ในด้านราคาส่งออกของขางพารา (ดูตารางที่ 2.4) ที่ส่งไปขายในประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศญี่ปุ่นราคาส่งออกสินค้าขางพารามีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาตั้งแต่ปี 535-2539 ในปี 2535 ไตรมาสที่ 1 ถึงไตรมาสที่ 4 ไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงมากนักราคาส่งออกขางพาราที่สูงที่สุดอยู่ในไตรมาสที่ 2 คืออยู่ ณ ระดับ 21,623.33 บาท/ตัน และราคาส่งออกโดยเฉลี่ยทั้งปี อยู่ที่ระดับ 20,930.00 บาท/ตัน ในปี 2536 ราคาขางพาราส่งออกได้เริ่มปรับตัวลดลงจากปี 2535 อย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในไตรมาสที่ 4 ของปี 2536 ระดับราคาขางพาราได้มาอยู่ ณ ระดับ 19,120.00 บาท/ตัน ซึ่งถือได้ว่าเป็นระดับราคาที่ต่ำที่สุดในรอบระยะเวลา 5 ปี (ตั้งแต่ปี 2535-2539) จึงส่งผลทำให้ราคาขางพาราส่งออกโดยเฉลี่ยปรับตัวลดลงมาอยู่ ณ ระดับ 9,979.16 บาท/ตัน และเป็นระดับราคาส่งออกโดยเฉลี่ยที่ต่ำที่สุดในรอบระยะเวลา 5 ปี(ตั้งแต่ปี 2535-2539) ในปี 2537 ราคาขางพาราส่งออกได้ปรับตัวสูงขึ้น จากปี 2536 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในไตรมาสที่ 4 ของปี 2537 ระดับราคาส่งออกของขางพารามาอยู่ ณ ระดับ 33,336.67 บาท/ตัน จึงมีผลทำให้ราคาขางพาราส่งออกโดยเฉลี่ยของปี 2537 ได้ปรับตัวสูงขึ้น จากปี 2536 โดยมาอยู่ ณ ระดับ 27,534.83 บาท/ตัน ในปี 2538 ราคาขางพาราส่งออกยังคงปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในไตรมาสที่ 1 ปี 2538 ราคาขางพาราส่งออกได้ปรับตัวมาอยู่ ณ ระดับ 42,773.33 บาท/ตัน ซึ่งถือได้ว่าเป็นระดับราคาที่สูงที่สุดในรอบระยะเวลา 5 ปี (ตั้งแต่ปี 2535-2539) จึงมีผลทำให้ราคาส่งออกโดยเฉลี่ยของปี 2538 มาอยู่ ณ ระดับ 39,285.00 บาท/ตัน ซึ่งถือได้ว่าเป็นระดับราคาส่งออกโดยเฉลี่ยที่สูงที่สุดในรอบระยะเวลา 5 ปี (ตั้งแต่ปี 2535-2539) เช่นกัน และ ในปี 2539 นั้นราคาส่งออกเริ่มปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในไตรมาสที่ 4 ปี 2539 นั้นราคาส่งออกมาอยู่ ณ ระดับ 31,623.33 บาท/ตัน ซึ่งถือเป็นระดับราคาที่ต่ำสุดในปี 2539 จึงมีผลทำให้ราคาส่งออกโดยเฉลี่ยของปี 2539 ปรับตัวลดลงจากปี 2538 มา อยู่ ณ ระดับ 34,983.33 บาท/ตัน

2.7.3 ราคากุ้งส่งออก

ในด้านราคาส่งออกของสินค้ากุ้ง (ดูตารางที่ 2.4) ที่ประเทศไทยได้ส่งไปขายในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่นราคาส่งออกสินค้ากุ้งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาตั้งแต่ปี 2535-2539 ในปี 2535 นั้น ราคาส่งออกกุ้ง มีระดับราคา เพิ่มสูงขึ้นตลอดทั้งปี ตั้งแต่ ไตรมาสที่ 1 ถึงไตรมาสที่ 4 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในไตรมาสที่ 3ระดับราคาส่งออกกุ้งมาอยู่ ณ ระดับ 212,690.00 บาท/ตัน ซึ่งถือได้ว่าเป็นระดับราคาที่สูงที่สุดของปี 2535 และระดับราคาโดยเฉลี่ยของปี 2535 ยัง

คงอยู่ ณ ระดับ 193,700.00 บาท/ตัน ในปี 2536 ราคาส่งออกกุ้งได้ปรับตัวลดลง จากปี 2537 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในไตรมาสที่ 3 ราคาส่งออกกุ้งได้มาอยู่ ณ ระดับ 140,236.67 บาท/ตัน ซึ่งถือได้ว่าเป็นระดับราคาส่งออกกุ้งที่ต่ำที่สุดในรอบ 5 ปี (ตั้งแต่ปี 2535-2539) จึงส่งผลทำให้ราคาส่งออกกุ้งโดยเฉลี่ยของปี 2536 ปรับตัวลดลงจากปี 2537 โดยมาอยู่ ณ ระดับ 161,750.00 บาท/ตัน ซึ่งถือว่าเป็นระดับราคาส่งออกกุ้งโดยเฉลี่ยที่ต่ำที่สุดในรอบ 5 ปี (ตั้งแต่ปี 2535-2539) ในปี 2537 ราคากุ้งส่งออกได้เริ่มปรับตัวสูงขึ้นจากปี 2536 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในไตรมาสที่ 2 ของปี 2537 ราคากุ้งส่งออกได้ปรับตัวมาอยู่ ณ ระดับ 195,333.33 บาท/ตัน จึงส่งผลทำให้ราคากุ้ง โดยเฉลี่ยของปี 2537 ได้ปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องมาอยู่ ณ ระดับ 175,765.83 ในปี 2538 ราคากุ้งส่งออกได้ปรับตัวมาอยู่ ณ ระดับ 197,516.67 บาท/ตัน จึงส่งผลทำให้ราคาส่งออกกุ้งโดยเฉลี่ยของปี 2538 ได้ปรับตัวสูงขึ้นจากปี 2537 โดยมาอยู่ ณ ระดับ 186,626.66 บาท/ตัน และในปี 2539 ราคา กุ้งก็ยังคงปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะอย่างยิ่งในไตรมาสที่ 3 ของปี 2539 ราคากุ้งได้มา อยู่ ณ ระดับ 213,606.67 บาท/ตัน ซึ่งถือได้ว่าเป็นระดับราคาที่สูงที่สุด ในรอบ 5 ปี (ตั้งแต่ปี 2535-2539) จึงมีผลทำให้ราคาส่งออกกุ้งโดยเฉลี่ยของปี 2539 เป็นระดับราคาส่งออกกุ้งโดยเฉลี่ย สูงที่สุดในรอบ 5 ปี เช่นกัน คือ อยู่ ณ ระดับราคาที่สูงที่สุด 200,204.16 บาท/ตัน

ตารางที่ 2.4 แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงในราคาส่งออก (F.O.B.) ของสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทยที่ส่งไปขายยังประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่น ตั้งแต่ปี 2535-2539

หน่วย : บาท/ตัน

ปี	ม.ค.-มี.ค.	เม.ย.-มิ.ย.	ก.ค.-ก.ย.	ต.ค.-ธ.ค.	ราคาโดยเฉลี่ย
ราคาข้าว(F.O.B.)					
2535	7,353.67	7,438.67	7,307.67	6,974.33	7,268.58
2536	6,945.00	5,875.33	5,780.00	8,592.33	6,798.16
2537	11,031.33	9,524.67	7,778.33	7,413.33	8,936.91
2538	7,032.33	7,331.33	8,647.00	9,536.00	8,136.66
2539	9,395.00	8,923.00	91,92.330	9,245.00	9,188.83
ราคายางพารา (F.O.B.)					
2535	19,836.67	21,623.33	21,053.33	21,206.67	20,930.00
2536	21,560.00	19,730.00	19,506.67	19,120.00	9,979.16
2537	20,876.67	24,320.00	31,606.00	33,336.67	27,534.83
2538	42,773.33	42,673.33	32,696.67	38,996.67	39,285.00
2539	39,156.67	36,720.00	32,433.33	31,623.33	34,983.33
ราคาทุ้ง(F.O.B.)					
2535	173,570.00	186,336.67	212,690.00	202,203.33	193,700.00
2536	175,613.33	187,793.33	140,236.67	143,356.67	161,750.00
2537	157,583.33	195,333.33	177,850.00	172,296.67	175,765.83
2538	168,360.00	195,333.33	197,516.67	187,296.67	186,626.66
2539	194,963.33	206,403.33	213,606.67	185,843.33	200,204.16

หน่วย : บาท/ตัน

ที่มา : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์